

Quan plou dins del crani

Amb el poemari *El mur de Planck*, guardonat amb el premi Vicent Andrés Estellés de poesia en els Premis Octubre del 2012, Josep Anton Soldevila clou la trilogia iniciada amb *Llibre dels adéus* (2007) i *Des del desert* (2012).

Aquest nou poemari, la primera part del qual es titula *Fi de trajecte*, significa l'arribada a l'estació final d'un viatge iniciàtic. Però aquesta estació final no és la que el viatger cercava, ens adverteix el poeta. Al davant s'alça el mur que li tanca el camí: "Tot destí ve del desig / i acaba en el mur." Un mur que barra el pas i porta les paraules al silenci, a un espai on tot s'esdevé incert i impronunciable: "Sé que encara em resta un pas, / que enllà del vidre de l'aigua / desconec si trobaré mur o abisme."

El poemari manlleva el concepte del mur de Planck, si bé aquí el concepte queda altament poetitzat i sorgeixen els interrogants lírics, la paraula poètica apropant-se al desconegut. Què hi haurà darrere, a l'altre costat? El viatger està contra el mur, solitari, indeterminat com el temps, amb un espai tancat que l'envolta, que el detura: "No hi ha horitzó, només paret / ordida per l'hivern." Potser el poeta ha errat el camí, o és ell mateix a l'ensams caminant i camí incert, secundari?: "Sóc una desviació / de la carretera, / un camí secundari."

Hi ha una estació de sortida?

La segona part del poemari es titula *Estació de sortida*. Però hi ha en realitat una estació de sortida? En un dels poemes llegim que el viatger, el subjecte poètic d'aquest pelegrinatge iniciàtic, va venir al món amb tres giroscopis: un, al cap, que fixa la destinació; l'altre al cor, que ens traça el rumb, i un tercer, el sexe, que tria els ports. El poema fina-

litza amb la ironia del desgavell: "Era evident que hi hauria / problemes de coordinació."

Podríem resumir la poètica d'*El mur de Planck*, de Soldevila, com un viatge a l'exterior i l'interior d'un mateix, on, després de creuar el desert, la incertesa obstaculitza el pelegrinatge del poeta i un mur s'alça al final del camí. Caldrà recomençar, reiniciar el camí: "Mai no es torna, sempre és el primer viatge." I també ens dirà: "Sóc la meua pròpia distància." Però ara el poeta tindrà noves es-

tratègies: "Espia emmascarat, / vaig fotografiar / els plànols, vaig robar / els documents. // Els desxifraré / una d'aquestes eternitats."

Al final del pelegrinatge el viatger reposa al costat del mur, assegut al costat d'altres viatgers fatigats per la recerca, i diu, il·luminat: "De cop, res no té dimensions, / només l'olor de la terra / i la meravella / de pensar i sentir. // Encara." Finalitza el poemari amb un magnífic vers surrealista, tragicòmic: "Plou dins el crani i no tinc paraigua." *

Josep Anton Soldevila va guanyar el premi Vicent Andrés Estellés del 2012
T. RODRÍGUEZ

EL MUR DE PLANCK
Josep Anton Soldevila
Premi Vicent Andrés Estellés
Editorial: Tres i Quatre
València, 2013
Pàgines: 50
Preu: 10 euros

LINGÜÍSTICA DAVID PALOMA

Àlbum de fotos

Sis capítols i 80 fotografies il·lustren la vida de l'escriptor i gramàtic Carles Salvador i Gimeno (1893-1955), que va ser una peça clau del valencianisme de la primera meitat del segle XX. És un encert que les fotos s'acompanyin d'explicacions detallades, amb citacions d'estudiosos de la seva obra o amb records de la seva filla.

El primer capítol examina la vida familiar a València, els estudis i les amistats. No hi falten anècdotes prou singulars. El segon capítol se centra en la seva vida a Benassal (Alt Maestrat) i en la seva feina de mestre. L'autor del llibre i de la completíssima cronologia final, Pere-Enric Barreda, escriu que "el contacte amb l'alumnat monolingüe fa evolucionar ràpidament el seu concepte de pe-

dagogia i docència aplicada a la realitat lingüística que tenia al davant".

L'àlbum avança amb un Salvador excursionista, els estiuers i la tornada a València. Destaco una foto emblemàtica, l'any que Salvador es va morir, en què surten la seva filla i ell mateix al Museu Històric del Palau Municipal de València, davant del penó de la conquesta. L'enterrament va ser una gran manifestació de dol popular, i precisament amb una senyera van amortallar-li el cos. Salvador va signar les *Normes de Castelló*, del

CARLES SALVADOR: UNA VIDA EN IMATGES
Pere-Enric Barreda
Editorial: IEC, Fundació C. Salvador
Pàgines: 160
Preu: 15 euros

1932, exemple de la unificació de la llengua catalana escrita, i va escriure la tan reeditada *Gramàtica valenciana amb exercicis pràctics*. La seva filla li va publicar pòstumament *Parleu bé!*, un recull d'articles sobre correcció lingüística editats en diferents publicacions. L'últim capítol de l'obra és una mostra de la pervivència de Carles Salvador.

El llibre està ben presentat, i Barreda és hàbil en les explicacions i les notes de la introducció. La bibliografia és exhaustiva i, per tant, farà un gran servei a l'estudiós. *